

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΠΩΝ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΥΠΟ

Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΔΡΑΧ. 6.

ΕΝ ΤΗ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΦΡΑΓΚΑ ΧΡΥΣΑ 7.

Ἄριθ. 3

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Μαΐου

1892.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ἐχομεν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ; — Γράμματα καὶ ἀνθρωπιά. — Διάταξις μεθοδικὴ ἐνὸς παραμυθίου. — Πρόοδος ἐν τῇ Καλλιγραφίᾳ παρ' ἡμῖν. — Περὶ γλαυκῆς — Περὶ προσευχῆς. — Ἐλπίς πρὸς τὸν Θεόν. — Βιβλιογραφία. — Γραμματοκίβωτιον «Ἐκπαιδεύσεως».

Πρὸς τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς τῆς Ἐκπαιδεύσεως !

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ συγγράμματος τούτου ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τοὺς κ.κ. διδασκάλους, οἵτινες μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀπεδέχθησαν τὸ φύλλον στείλαντες εὐθὺς καὶ τὴν συνδρομὴν των. Ἰδιαιτέρας δὲ εὐγνωμοσύνης κρίνει ἀξίους ἐκείνους τῶν πρώων μαθητῶν καὶ προσωπικῶν φίλων τοῦ κ. Π. Π. Οικονόμου, οἵτινες οὐ μόνον δι' ἐπιστολῆς των ἐθάρρουν τὴν Διεύθυνσιν εἰς τὸ ἔργον χαρακτηρίσαντες αὐτὸ ἐκ τῶν σπουδαιωτάτων, ἀλλὰ καὶ συνδρομητὰς πολλοὺς ἔκαμον καὶ τὰς συνδρομὰς εἰσπράξαντες ἀπέστειλαν παραχρῆμα. Ταῦτα πάντα δηλοῦσιν ὅτι τὸ σύγγραμμα ἔρχεται ἐν καιρῷ καὶ ὅτι θὰ δυνήθῃ τῇ συνδρομῇ τῶν διδασκάλων νὰ πράξῃ πολλὰ ὑπὲρ τῶν σχολείων. Ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ συνδρομὴ εἶναι ἐξησφαλισμένη. Οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν παιδαγωγῶν θὰ γράψωσι πρακτικὰ ζητήματα χρήσιμα εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἀλλὰ πρὸς τῇ ἠθικῇ πρέπει νὰ συνυπάρξῃ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀσφάλεια. Πόροι τοῦ Περιοδικοῦ εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν διδασκάλων καὶ ἡ ἀπότισις τῆς συνδρομῆς αὐτῶν. Διὸ λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς νὰ μᾶς βοηθήσωσιν εἰς ἔργον, ὅπερ πρῶτιστα πάντων ἀποβλέπει νὰ ὠφελήσῃ τοὺς διδασκάλους ἀποστέλλοντες ἡμῖν συνδρομὴν των. Αὕτη εἶναι τόσοον σμικρὰ ὥστε νὰ μὴ φανῇ ἐπαισθητὴ καὶ εἰς τὸν πτωχότερον

διδάσκαλον, ἀναγκαιοτάτη ὅμως εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ φύλλου.

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταί, ὅσοι ἀλλόσσου κατοικίαν ἐξ οἰουδήποτε λόγου, νὰ γνωρίζουν ἐγκαίρως τῇ Διευθύνσει τὴν νέαν αὐτῶν διαμονήν, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ σύγχυσις καὶ λαμβάνωσι τακτικὰ τὸ φύλλον.

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως.)

ΕΧΟΜΕΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ:

Ὅταν λέγωμεν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν παρὰ λαῶν τι νῆνοοῦμεν τὴν ὑπαρξίν σχολείων δημοτικῶν πρὸς μόρφωσιν ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν. Ἐπειδὴ δὲ σήμερον ἀποδίδεται εἰς ἕκαστον ἄτομον ἀξία καὶ ἡ ἀξία αὕτη εἶναι μεγαλειτέρα ἢ μικροτέρα ἀναλόγως τῆς μορφώσεως ἣν ἔχει, διὰ τοῦτο πάντα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης ὡς πρῶτιστον αὐτῶν μέλημα ἐθεώρησαν τὴν ἰδρῶσιν πανταχοῦ δημοτικῶν σχολείων καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς μικραῖς κώμαις πρὸς μόρφωσιν καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ δι' αὐστηροτάτων μέτρων συνετέλεσαν, ἵνα μὴδεὶς στερηθῇ τῆς ἀναγκαίας ταύτης παιδείσεως. Ἀλλ' ἡ σύστασις πανταχοῦ δημοτικῶν σχολείων καὶ ὁ διορισμὸς ἐν αὐτοῖς δημοδιδασκάλων οἰωνόηποτε ὡς καὶ ἡ ὑποχρέωσις νὰ φοιτῶσιν οἱ παῖδες καὶ οἱ ἄρρενες καὶ οἱ θήλειες ἐπὶ ὠρισμένα

αίσθήματα εύγενή και φιλόανθρωπα, θά είπη άγάπη, μεγάλη άγάπη τής φύσεως και θαυμασμός τής τέχνης και του καλού, θά είπη ήμερότης ήθους. Άνθρωπιά θά είπη έξω αί ύθρεις, έξω ή όργή, αί κραυγαί, οι διαπληκτισμοί, αί μαχαιριές και αί κουμπουριές.

Και έφ' όσον δέν βλέπομεν αύτήν τήν άνθρωπιάν νά προκύπτη και όσημέραι νά προκόπτη εκ τών σχολείων μας, θά είπη ότι αί μηχαναί είναι χαλασμένοι και δέν λειτουργούσι καλώς· διότι δέν παράγουσιν ό,τι πρέπει νά παράγωσι, γεννώσι δέ τέρατα. Και τότε τί τους θέλομεν τους κανόνες τής γραμματικής; τί τήν θέλομεν τήν άκριβολόγον έρμηνείαν τών συγγραφέων και ποιητών, αύτών δηλ. τών δημιουργών τής άνθρωπιάς; Τί τας θέλομεν τας άλλας γνώσεις; Τότε δέν είναι πλέον γνώσεις είναι λέξεις, λέξεις και πάλιν λέξεις! Πότε θά έλθη καιρός νά *εξετάζεται* όχι τί έμαθον οι παΐδες, αλλά τί έγειναν; Τότε ή άνθρωπιά ή διατηρηθείσα εις τά στόματα του έλληνικού λαού θά κατέλθη και θ' άναστρέφεται μετά τών ανθρώπων έν κοινωνία κοσμία και εύτυχούση. Τά σχολεία θά γείνωσιν έργαστήρια άνθρωπισμού και οι διδάσκαλοι δημιουργοί ήθους και άρετής.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΕΝΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

I. Σκοπός. Μέγα πράγμα συνέβη εις μίαν πόλιν, μία βασιλοπούλα έσωσε τόν άδελφόν της από τρία μεγάλα κακά.

II. Προπαρασκευή του μαθήματος ή άνάλυσις. Τά σπιτία έχουνσι δωμάτια πολλά, δωμάτιον νά κοιμώμεθα, κοιτών (θάλαμος), δωμάτιον νά τρώωμεν, τραπεζαρία (έστιατόριον), δωμάτιον νά μαγειρεύωμεν μαγειρείον, δωμάτιον, πού δεχόμεθα τους ανθρώπους εις τας επισκέψεις (αΐθουσα ύποδοχής) και άλλα. Συνηθίζομεν δέ τά δωμάτια, όταν είναι πολύ κρύον, νά θερμαίνωμεν ή με κάρβουνα άναμμένα εις τού μαγκάλι, ή με ξύλα, τά όποια καίωμεν εις τήν θερμάστραν ή εις τού τζάκι. Εις τά χωριά όλοι έχουν τζάκι εις τού σπιτί των και τόν χειμώνα πυρώνονται εις τήν φωτιάν, τήν όποιαν άνάπτουν με ξύλα χονδρά (κούτσουρα) εις έν δωμάτιον, τού όποιον ώνομάζουν γωνιάν (έστίαν). Εκεί μαζεύονται

όλοι και καθήμενοι τριγύρω πυρώνονται, καμμίαν δέ φοράν ψήνουν και κάστανα εις τήν φωτιάν και τρώγουν. Κάθε δέ σπιτί έχει τήν σκέπην του (στέγην) ήτις σχηματίζεται από πολλά ψαλιδιά, τά όποια στηρίζονται επάνω εις έν χονδρόν ξύλον, όπερ είναι εις τού μέσον τής στέγης και όπερ λέγεται πάτερον. Αύτά τά ξύλα τά βλέπομεν εις τά νεόκτιστα σπιτία, πριν άκόμη κάμουν όροφήν (ταβάνια). Εις τά χωριά όμως συνήθως δέν κάμνουν όροφήν και τά ξύλα αύτά βλέπει τις πάντοτε. Έξω δέ είναι τόπος έλεύθερος, ένίοτε δέ και κρημνοί, και εκεί συνάζονται τά παιδιά και παίζουν.

III. Νέον μάθημα ή σύνθεσις. Τοιούτο σπιτί μέγα με πολλά δωμάτια είχε μίαν φοράν και ένα καιρόν και ένας βασιλεύς. Ό βασιλεύς όυτος, καλός πολυ άνθρωπος, είχε τήν γυναϊκά του και μίαν μόνην κόρην. Υιόν δέν είχε κανένα. Και ήτο δια τούτο και αύτός και ή βασίλισσα και ή βασιλοπούλα πικραμμένοι. Άλλά και ό κόσμος ήτο πικραμμένος, πού δέν είχαν ό βασιλεύς διάδοχον νά γείνη βασιλεύς, όταν αύτός άποθάνη. — Ημείς τώρα είμεθα ως προς τούτο εύτυχείς. Έχομεν και διάδοχον και άλλους 5 άκόμη βασιλόπαιδας, άκόμη δέ και μία βασιλοπούλαν. Μάλιστα τού πρώτον βασιλόπουλον ό Κωνσταντίνος ένυμφεύθη με μίαν βασιλοπούλαν τής Γερμανίας τήν Σοφίαν, απέκτησαν δέ και έν μικρόν βασιλόπουλον, τού όποιον ώνόμασαν Γεώργιον. Ό βασιλεύς λοιπόν ό ίδιός μας είναι εύτυχής· διότι έχει πολλά και καλά τέκνα. Ό βασιλεύς όμως εκείνος δέν ήτο εύτυχής. Άλλ' ό Θεός είδεν ότι ήτο καλός βασιλεύς και εύλόγησε τήν βασίλισσαν, ή όποία έγέννησεν έν ώραιότατον βασιλόπουλον. Όλος ό κόσμος έχάρη δια τούτο και έτρεξεν εις τήν εκκλησίαν νά εύχαριστήση τόν Θεόν δια τού μέγα τούτο καλόν, νά τόν παρακαλέση δέ νά φυλάττη από παν κακόν τού βασιλόπουλον. Περισσότερον όμως έχάρη ή βασιλοπούλα δια τού μικρόν άδελφάκι της. Και δέν άπεχωρίζετο άπ' αύτό καθόλου. Τήν δέ νύκτα έθετε τού στρώμά της και έκοιμάτο πλησίον τού άδελφού της. Είχε περάση ή πρώτη νύκτα και ή δευτέρα πολυ καλά χωρίς νά συμβή τίποτε. Άλλά τήν τρίτην νύκτα κατά τά μεσάνυχτα, ότε κοιμάται όλος ό κόσμος, έν ή τού δωμάτιον όπου έκοιμάτο ή βασιλοπούλα με τού άδελφάκι της, ήτο κλεισμένον, άκούει μέσα όμιλίαν. Στρέφει ήσυχά τού πρόσωπόν της εις τού μέρος, όπου ήκουε τήν όμιλίαν και τί νά ίδη; τρεις γραΐαι εκάθηντο με λευκά φορέματα ένδεδυ-

μένοι και έλεγαν μεταξύ των τί θά πάθη τού γεννηθέν μικρόν βασιλόπουλον. Τας γυναϊκας αύτας όνομάζουν Μοϊρας και λέγουν ότι είναι από τόν Θεόν έσταλμένοι νά λέγουν εις τόν καθένα τί θά πάθη. Η βασιλοπούλα έφοβήθη και δέν έδειξε πώς είναι έξυπνη. Έβαλεν όμως αύτι δια νά άκούση τί θά πάθη τού άδελφάκι της. Η μία Μοϊρα είπεν· «όταν τού βασιλόπουλον γείνη τριών έτών, θά πέρση εις τήν φωτιάν και θά καή.»

— «Όχι, είπεν ή άλλη, δέν θά καή, αλλά θά κρημισθής από ένα βράχον, όταν γείνη επτά έτών.»

— «Η δέ τρίτη είπεν· «ούτε θά καή ούτε θά κρημισθής, άλλ' όταν γείνη είκοσιν έτών και είναι νά ύπανδρευθής, τότε εκεί πού θά κοιμάται, θά ύπάγη έν φεΐδι και θά τ'έ φάγη.»

Η βασιλοπούλα ήκουσεν όλα, όσα είπαν αί Μοϊραι και ήτο πικραμμένη. Ούτε έγέλα ούτε έβγαίνειν εις τόν κόσμον ούτε φορέματα έφορεί χρυσά, άλλ' έσυλλογίζετο τόν άδελφόν της και έκλαιε και δέν άπεμακρύνετο ποτε άπ' αύτόν. Ό βασιλεύς και ή βασίλισσα τήν έβλεπον και τήν έλυπούντο και τήν ήρώτων δια τί είναι τόσον λυπημένη. Άλλ' ή βασιλοπούλα δέν έλεγε τίποτε εις κανένα, διότι δέν ήθελε νά λυπηθώσι και οι γονείς της, άλλ' έβλεπεν εις τού άδελφάκι της και έκλαιε. Τού βασιλόπουλον έμεγάλωσε και έγινε τριών έτών. Μίαν δέ ήμέραν εκεί πού έπαιζε μέσα εις τήν γωνιάν, έπεσεν εις τήν φωτιάν και άναψαν τά φορέματά του. Άλλ' ή άδελφή του, ή όποία συνώδευε τόν άδελφόν της παντού, τρέχει εύθυσ και σήνει τά φορέματα και ούτω σώζει τόν άδελφόν της από τού πρώτον κακόν, πού είχαν όριση αί Μοϊραι.

Κατόπιν έπέρασε πολυς καιρός και τού βασιλόπουλον έγινε επτά έτών. Μίαν δέ ήμέραν έπαιζε με άλλα παιδιά. Εκεί δέ πού έπαιζαν έγλίστρησε και έφθασεν εις τού άκρον ενός μεγάλου κρημού. Άλλ' ή άδελφή του, ή όποία επήγαινε πάντοτε μαζί με τόν άδελφόν της, τρέχει και τραβά τού βασιλόπουλον από τού χέρι και ούτω τού σώζει πάλιν από τού δεύτερον κακόν, τού όποιον είχαν όριση ή άλλη Μοϊρα.

Κατόπιν έπέρασε πάλιν πολυς καιρός και τού βασιλόπουλον έμεγάλωσε και έγινε είκοσιν έτών και ενός. Τότε ύπανδρευσεν αύτό οι γονείς του και τού έδωκαν γυναϊκα μίαν ώραιαν βασιλοπούλαν από έν άλλο βασίλειον. Τήν ίδίαν δέ νύκτα, καθώς επήγε τού βασιλόπουλον νά κοιμηθής, αίφνης πίπτει από πάνω από τήν στέγην τού δωματίου έν μεγάλω

φεΐδι χονδρόν, όσον είναι τού δοκάρι και πηγαίνει νά φάγη τού βασιλόπουλον. Η άδελφή του, ή όποία δέν είχε λησμονήση τού κακόν, πού είχαν όριση ή τρίτη Μοϊρα, τρέχει με τού σπαθί εις τού χέρι και κτυπάει μίαν, δύο, τρεις φορές τού φεΐδι εις τού κεφάλι και τού σκοτώνει και ούτω σώζει τόν άδελφόν της και από τού τελευταίον κακόν, πού είχαν όριση αί Μοϊραι. Έπειτα τρέχει με χαράν εις τους γονείς της και λέγει ότι τώρα είμαι καλά, θέλω νά φορέσω καλά φορέματα και νά χαρώ πλέον και έγώ, διότι ό άδελφός μου έσώθη από τρία κακά, πού τού είχαν όριση αί Μοϊραι. Και διηγήθη τί ήκουσε τήν τρίτην νύκτα από τού στόμα τών Μοϊρών. Οι γονείς της έφιλησαν τοιούτο καλόν κοράσιον και τού κατεσκευασαν καλά φορέματα και τού έχάρησαν χίλια καλά, περισσότερα όμως από όλους τής έχάρησεν ό άδελφός της, πού τού έσωσε τρεις φορές τήν ζωήν. Έπειτα ύπανδρευσεν τήν βασιλοπούλαν με ένα ξένον βασιλέα και έζησεν εύτυχισμένη. Έτσι φέρονται οι καλοί άδελφοί.

IV. Επαράληψις του μαθήματος δι' έρωτησεων συγκεντρωτικών.

1. Δια τί ή βασιλοπούλα ήτο πικραμμένη;
2. Πώς έσώθη τού βασιλόπουλον;
- V. Επεξεργασία.

1. Ό Θεός επιβλέπει επί τους ανθρώπους όλους και τους δικαίους εύσπλαγχνίζεται και παρέχει τά αγαθά του. Ούτως εις τόν βασιλέα έδωκεν υιόν διάδοχον, ως έδωκε και εις τόν εύσεβή Άβραάμ και εις τήν Σάρραν.

2. Άλλά και οι χωρικοί ήσαν καλοί άνθρωποι· διότι τού αγαθόν, πού τους έδωκεν ό Θεός, άναγνωρίζουν και τρέχουν εις τήν εκκλησίαν νά εύχαριστήσουν τόν Θεόν. Είναι άνθρωποι εύσεβείς και εύγνώμονες.

3. Η βασιλοπούλα είναι καλή άδελφή· ό καλός άδελφός πονει δια τόν άδελφόν του, κοπιάζει δια νά τόν προφυλάξη από τόν κίνδυνον, συντρέχει αύτόν ή με συμβουλάς ή και με χρήματα ή και με ό τι άλλο έχει δια νά γίνη καλός άνθρωπος. Του Ίωσήφ οι άδελφοί δέν ήσαν καλοί αλλά κακοί άδελφοί.

4. Χίλια κακά ήμπορεί νά πάθη κανείς, αν αφήση τά πράγματα νά τρέχουν τόν δρόμον τους, αν δέν προσέχη. Άλλ' όταν είναι τις προσεκτικός, φιλόπονος, εύσεβής, ό Θεός τόν σώζει από τά δυστυχήματα, ως βλέπομεν εις τήν βασιλοπούλαν, ή όποία έσωσε και από τά τρία κακά τόν άδελφόν της.

αὐτῇ. Ἐλπίζετε εἰς τὸν Θεὸν τὸν φυλάττοντα ἀληθιαν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸν προστατεύοντα τοὺς ἀδικουμένους, τὸν δίδοντα τροφήν εἰς τοὺς πεινῶντας! Ὁ Θεὸς ἐλευθερώνει τοὺς δεσμίους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Ὁ Θεὸς ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τυφλῶν, ἀνορθοῖ τοὺς κεκυρωμένους, ἀγαπᾷ τοὺς δικαίους, διαφυλάττει τοὺς ξένους, ὑπερασπίζει τὰ ὄρφανὰ καὶ τὰς χήρας, μισεῖ δὲ καὶ καταστρέφει τοὺς ἀμαρτωλοὺς! Ἐλπίζετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν πρὸς βοήθειαν. Ὁ Θεὸς εἶναι πλησίον πάντων τῶν ἐπικαλουμένων αὐτόν, πάντων τῶν ἐπικαλουμένων αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ. Ἐκπληροῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν φοβουμένων αὐτόν καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν εἰσακούει καὶ σφίζει αὐτούς.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη. Γεωγραφία τῶν νήσων τούτων συγγραφείσα μὲν ὑπὸ **ΙΩΣΗΦ ΠΑΡΤΣ**, καθηγητοῦ τῆς γεωγραφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βρεσλαυίας, ἐξελληνισθεῖσα δὲ ὑπὸ **ΛΕΩΝΙΔΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**, καθηγητοῦ ἐν Ἀθήναις μετὰ χάριτος, διαγραμμαμάτων κλ. Ἐν Ἀθήναις 1892. σελ. 276 ἀντὶ ὄραχ. 5.

Σήμερον ὅτε παρ' ἡμῖν ἡ ἐπιστήμη τῆς Γεωγραφίας εἶναι ἀγνωστος, ἡ δὲ διδασκαλία αὐτῆς ἐν τοῖς σχολείοις εἶναι κατάλογος ἀνούσιος ὀνομάτων πόλεων καὶ ὄρεων καὶ ποταμῶν, ὅτε οὐδὲν διαφέρον δεικνύεται οὔτε παρὰ τῶν ἐπιστημόνων οὔτε παρὰ τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἀνάγνωσιν ἔργων ἐπιστημονικῶν, ἔρχεται ἡμῖν ἀπροσδόκητος ἡ εἰδήσις περὶ ἐκδόσεως μονογραφίας ἐν τόμῳ ὀγκῶδει τῆς γεωγραφίας τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης. Καὶ διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ὁ κ. Α. Παπανδρέου, εἰς τῶν ὀλίγων καθηγητῶν, τῶν διακρινομένων διὰ τὴν ἀγνήν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀγάπην, εἶναι ἄξιος θερμῶν ἐπαίνων καὶ εὐγνωμοσύνης παρ' ἐκείνων, οἵτινες περὶ πολλοῦ ποιοῦνται τὴν διδασκαλίαν τῆς γεωγραφίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ φιλόλογοι, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ μάθωσι τι ἀκριβέστερον περὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τοῦ λαοῦ τῶν Κεφαλλήνων, θὰ εὕρωσιν ἐν γλώσσῃ καθαρᾷ καὶ σαφεῖ φράσει πολλὰ διδασκτικὰ

ἐν τῷ βιβλίῳ. Αἱ δυσκολαὶ ἐν τῇ μεταφράσει ἔργου εἰδικοῦ μάλιστα ἐν τῇ γεωλογικῇ περιγραφῇ τῶν νήσων ἦσαν μεγάλαι, ταῦτα ὅμως πάσας ἐξενίκησεν ὁ συγγραφεὺς καὶ ἰδοὺ ἔχομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ ὑπόδειγμα γεωγραφικῆς ἐργασίας παρ' ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν Γερμανῶν γεωγράφων. Τὸ βιβλίον διήλθομεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Λυπούμεθα δὲ ὅτι ὁ στενὸς χώρος τοῦ φύλλου δὲν ἐπιτρέπει νὰ κάμωμεν τούτου ἐνταῦθα λεπτομερῆ ἀνάλυσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Κ. Σ. ἐν Πάτραις, Ι. Σ. ἐν Σύρῳ, Α. Π. ἐν Βώλῳ, Σαθ. Ζ. ἐν Θήρᾳ. Α. Γ. Δ. ἐν Δημητσάνῃ, Γρ. Θ., Ι. Στ., Χαρ Κ., Αλ. Πρ. καὶ Παν. Στ. ἐν Κερκύρᾳ, Ἀν. Π. ἐν Μακροταντάλῳ, Χρ. Τζ. ἐν Ἀταλάντῃ, Δ. Χον. ἐν Γυμνῷ Ἀλέας, Παν. Π. Καλύβια, Ν. Π. Ζ. καὶ Ἰω. Κ. ἐνταῦθα, Ἄθ. Α. Κ., Παν. Ι. Κ., Ν. Γ. Δρ., Ἰω. Γ. Βλ., Γ. Ι. Κουρ. καὶ Εὐστ. Π. ἐν Γαλαξειδίῳ! — Ἐλάθομεν εὐγνωμόνως συνδρομὰς ὑμῶν. — Ὁ εὐγενὴς ὑμῶν ἐνθουσιασμὸς ὑπὲρ τῆς «Ἐκπαιδεύσεως» μὲ πείθει ὅτι θὰ φροντίσητε καὶ σεῖς ὡς καὶ πάντες οἱ διδασκαλοὶ πρὸς διάδοσιν αὐτῆς. Ὁ πλεῖστος κόσμος ἀκούει νέον σύστημα, ἀλλὰ δὲν ἔξευρει περὶ τίνος πρόκειται. Τόση δὲ σύγχυσις ἐπικρατεῖ, ὥστε νομίζουν ὅτι τὴν νέαν παιδαγωγικὴν ἡμποροῦν νὰ μάθουν ἐντὸς 40 ἡμερῶν χασμώμενοι. Ἡ παιδαγωγικὴ δὲν γινώσκειται οὔτε εἰς 1, οὔτε εἰς 2 οὔτε εἰς 3 ἔτη, ἀλλ' εἶναι ἔργον διαρκοῦς μελέτης καὶ προσοχῆς. Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ μικροῦ τινος πράγματος, πρόκειται περὶ τῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ἔργου ὄντος ὑψίστου καὶ εὐγενεστάτου, ἀλλὰ καὶ δυσχερεστάτου. Περὶ τούτου πρέπει νὰ πεισθῇ ὁ κόσμος διὰ τῆς διαδόσεως ὀρθῶν παιδαγωγικῶν ἰδεῶν, νὰ ἴδῃ δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐν τῇ πράξει. Διὰ τοῦτο οἱ πονοῦντες διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ ἀφήσωσι τὴν βραστάνην καὶ νὰ ἐργασθῶσιν ἀκαμάτως καὶ λέγοντες καὶ γράφοντες. Οἱ δήμαρχοι, οἱ ἑπαρχοὶ, οἱ νομάρχαι, οἱ ὑπουργοί, οἵτινες εἶναι φυσικοὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ προστάται, πρέπει νὰ φωτισθῶσι νὰ γίνωσιν ἡμῶν σύμμαχοι. Παλαιὸν καὶ νέον σύστημα ἐκπαιδεύσεως διαφέρει, ὅσον ἡ ἡμέρα ἀπὸ τὴν νύκτα. Τὸ νέον σύστημα δὲν εἶναι μηχανισμὸς, ἀλλ' ἐπιστήμη, καὶ ὅσοι δὲν ἔμαθον αὐτὴν, ἔχουσι καθήκον νὰ τὴν μάθωσι μελετῶντες καὶ συμβουλευόμενοι μετ' ἄλλων γινωσκόντων. Ὁ **Stoy** λέγει ὅστις γίνεταί διδάσκαλος ἄνευ τῆς προσηκούσης προπαρασκευῆς καὶ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς εἶναι ἄνθρωπος ἀσυνειδήτος. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἶναι εἶδος διδασκαλείου. Δι' αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ παιδαγωγικὰ ζητήματα θὰ φωτισθῶσιν οἱ διδάσκαλοι καὶ τὴν ὕλην τὴν διδασκτικὴν θὰ γνωρίσωσι ὡς καὶ τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς. Ὅστις δὲν σκέπτεται πρὶν μεταβῆ εἰς τὸ σχολεῖον τί ἐξ ἐκείνου τῶν μαθημάτων θὰ διδάξῃ καὶ πῶς τοῦτο θὰ διδάξῃ, ἀλλὰ καὶ κατόπιν μετὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἔκαμε σφάλματα καὶ ποῦ ἐπέτυχεν, οὗτος δὲν δύναται ποτε νὰ γίνῃ καλὸς διδάσκαλος. «Ἡ ἀνατροφή, λέγει ὁ Ἐρβартс, εἶναι ἐν ὅλῳ μέγα ἀδιακόπου ἐργασίας, ἥτις πρέπει νὰ σταθμίζεται ἀκριβέστατα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους. Τίποτε δὲν ὠφελεῖ, νὰ ἀποφεύγωμεν μερικὰ σφάλματα».